

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) ที่มีลักษณะผสมผสานทั้งทำการสุ่มเลือกสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึก (Indepth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยมุ่งศึกษาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของอุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ตามลำดับดังนี้

- 3.1 ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง
- 3.2 วิธีการดำเนินการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยตั้งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 เจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ทำหน้าที่เกี่ยวกับทางราชการซึ่งเป็นผู้นำประเภทต่างๆ ของอำเภอ ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้จะเป็นผู้ที่เข้าใจขั้นตอนของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่มาของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือกิจกรรมที่มาจากส่วนราชการ ตลอดจนจนถึงวิธีติดต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และความเป็นไปได้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยว ตลอดจนถึงการให้ข้อมูลด้านการใช้อำนาจการควบคุมจัดการในการแก้ปัญหาการท่องเที่ยวของชุมชนที่ทำร่วมกับราชการ รวม 3 คน ได้แก่

- นายกองค้การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน
- เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานภาครัฐ จำนวน 2 คน (เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานวิสาหกิจชุมชนระดับอำเภอ/เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ)

กลุ่มที่ 2 ผู้ประกอบการกิจการการท่องเที่ยวและเกษตรกรรมในพื้นที่ เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) เป็นกลุ่มที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวโดยตรงและมีส่วนร่วมของชุมชนต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในชุมชน จำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 3 ผู้นำชุมชนอุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) เป็นปราชญ์ชุมชน มีความรู้ความเข้าใจในท้องถิ่น สามารถให้แนวคิดที่มีความเหมาะสมกับชุมชนได้อย่างถ่องแท้ จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 4 ตัวแทนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในพื้นที่ มีลักษณะการเที่ยวแบบธรรมชาติ เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) เพื่อตอบโจทย้ความต้องการให้ตรงกับนักท่องเที่ยวที่เลือกเดินทางมาพักผ่อนในอุทยานแห่งชาติ จำนวน 30 คน

3.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของอุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยบุคลากรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนจนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยว ณ อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ จังหวัด

จันทบุรี ซึ่งผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structures Interview) เพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อศึกษาปัญหาสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ โดยแบ่งเป็นปัญหาที่เกิดจากด้านต่างๆ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ และการสังเกตเป็นหลัก โดยที่จะทำการเตรียมข้อมูลที่ต้องการสัมภาษณ์อย่างกว้างก่อนลงภาคสนาม โดยที่จะมีกระบวนการในการลงภาคสนาม เพื่อที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล ได้มีการวางแผนในการกำหนดบทบาทและการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในชุมชนด้วยตนเอง โดยการศึกษาภาคสนามสร้างความไว้วางใจให้เกิดในหมู่ชาวบ้านจึงเอื้อให้เกิดประโยชน์แก่การเก็บข้อมูล โดยสร้างความสัมพันธ์คุ้นเคยและความไว้วางใจของประชาชนในพื้นที่เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ไม่บิดเบือนไปจากความเป็นจริง และได้ผลการศึกษาที่มีความน่าเชื่อถือมากที่สุด นอกจากนี้ต้องอาศัยการสังเกตข้อมูลทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว พร้อมกับการศึกษาสภาพสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน โดยเริ่มตั้งแต่การสังเกตข้อมูลทางด้านกายภาพและสภาพทางสังคม จากนั้นจะนำผลการที่ได้จากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างตลอดจนทำการสังเกตปัจจัยต่าง ๆ เพื่อเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ร่วมด้วยการทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยเชิญผู้แทนจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 เข้าร่วมระดมความคิดเห็นเพื่อสังเคราะห์ให้ได้แนวทางในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนกับอุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการจำแนกประเด็นการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางที่กำหนดไว้ โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลและลงสำรวจพื้นที่รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม หากได้ข้อมูลไม่ครบตามประเด็นที่ศึกษาผู้วิจัยจะเข้าไปในชุมชนเพื่อเก็บข้อมูลเพิ่มเติมให้สมบูรณ์เพื่อหาแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สอดคล้องกับพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี